

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	B&W-voorstel: DJ-955474
Naam opsteller voorstel	: Bernard Ellenbroek (0495-575473)	Zaaknummer: 955409
Portefeuillehouder	: drs. G.J.W. (Geert) Gabriëls	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Inhoudelijke visie Museum W

Voorstel

1. De inhoudelijke visie van Museum W vast te stellen.
2. Inhoudelijke visie via de TILS lijst ter inzage leggen.

Inleiding

Tijdens de informatiebijeenkomst d.d. 19 november 2019 is bij het agendapunt 'Inhoudelijke visie museum' door uw college de toezegging gedaan de raad te informeren over de inhoudelijke visie van gemeentemuseum Weert. (**toezegging 48848 - De aangescherpte museumvisie wordt op papier aan de raad verstrekt**)

Tijdens de startbijeenkomst voor de verbouwing van het pand op 5 maart 2020 is de inhoudelijke visie gepresenteerd aan het museumnetwerk. Op dat moment is ook de nieuwe naam bekend gemaakt waar uw college in oktober 2018 toe besloot: Museum W. Uw college wordt nu voorgesteld de inhoudelijke visie voor Museum W vast te stellen en deze via de TILS lijst terinzage aan te bieden.

Beoogd effect/doel

Raad meenemen in de verdere uitwerking van de visie.

Argumenten

1.1 Verdere uitwerking inhoudelijke visie

In 2017 stelde de raad de Museumvisie vast, waarin de toekomst van Gemeentemuseum Weert is bepaald. De raad stelde een budget vast voor de geplande renovatie, restauratie en herinrichting van het pand. Ook werd het jaarlijkse exploitatiebudget van het museum verhoogd. De Museumvisie 2017 had als doel om tot een keuze te komen voor een kansrijk scenario voor het museum. Hierbij is gekeken naar de omgeving, de organisatie, de maatschappelijke waarde en de inhoudelijke invulling. De visie bracht verder de bedreigingen en kansen voor het museum in beeld.

Weert, 13 februari 2020	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						
Soort besluit: Besluit college								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
 Beslissing d.d.: 7 april 2020
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Nummer: 5

De secretaris,

In de Museumvisie 2017 zijn vier scenario's geschetst waaruit de raad een keuze kon maken voor de toekomst van het museum. De raad koos voor 'Scenario Medium' en stelde de daarbij begrote budgetten vast voor renovatie en exploitatie. Met het 'Scenario Medium' gaf de raad ook de richting aan waarin het museum zich inhoudelijk diende te ontwikkelen.

De Museumvisie 2017

Voordat we beschrijven hoe de nieuwe visie is ontstaan, staan we even stil bij wat destijds, in 2017, werd geschreven over de inhoudelijke koers van het toekomstige museum. De reden dat we hier zo uitgebreid bij stil staan, is dat de missie en visie die het museum nu hanteert zijn oorsprong vindt in deze door de raad vastgestelde Museumvisie.

"Stadsmuseum Jacob van Horne is een cultuurhistorisch museum met aanvullend aandacht voor beeldende kunst op locatie. Stadsmuseum Jacob van Horne wordt een fris en actief museum voor de inwoners van Weert en (Eu)regio en voor toeristen. Het is een plek voor rust en bezinning. Een plek om de hectiek van alledag even 'te vergeten' en geschiedenis en schoonheid te ervaren. De hoofdtaken van het museum zijn presentatie (initiëren en coördinatie), behoud en beheer. De thema's waar het museum aandacht aan besteed zijn: Weert als middeleeuwse stad, kunstnijverheid uit Weert, de franciscanencollectie en de Stadscollectie. Het museum coördineert twee maal per jaar een tentoonstelling beeldende kunst op locatie. Cultuur vormt een belangrijk onderdeel van de samenleving en draagt bij aan de leefbaarheid en het sociale en economische profiel van de stad. Het Stadsmuseum Jacob van Horne vormt de verbindende schakel in het historische verhaal over Weert en omgeving. Het museum toont het verleden, maar ook het heden – en wellicht de toekomst - van de stad en haar cultuur. Bezinning, zingeving en beleving, maar ook verwondering en het prikkelen van nieuwsgierigheid staan centraal in de artistiek inhoudelijke invulling van het museumprogramma.

Historie als Leitmotiv:

- *Het karakter van Weert als stad wordt grotendeels bepaald door de bewaard gebleven historische elementen.*
- *Het presenteren van de Weerter geschiedenis, met een doorkijk naar het heden, voor een breed lokaal, regionaal en nationaal publiek is de missie van het Stadsmuseum.*
- *Het museum vormt met haar activiteiten de verbindende schakel met betrekking tot de vermarkting van het stadshart.*

In het document worden ook de ambities verwoord:

De gemeente hecht belang aan de brede maatschappelijke functie die het museum heeft voor zowel de eigen inwoners als bezoekers. Het gaat hierbij primair om de historische, culturele en educatieve betekenis, maar ook een functionele betekenis als stedelijke voorziening.

- *Het museum heeft een duidelijke eigen identiteit door haar collectie- en presentatiebeleid met betrekking tot de Weerter historie in een brede context.*
- *Het museum als intermediair, als schakel en initiator met betrekking tot de vermarkting van het stadshart c.q. de erfgoedruimten van Weert.*
- *Het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden met Weerter (culturele) ondernemers, Weerter culturele instellingen en musea in de (Eu)regio.*

Raadsmoties en toezeggingen

Bij het opstellen van de aangescherpte plannen voor het museum is allereerst rekening gehouden met de moties die tijdens de behandeling van het raadsvoorstel Museumvisie (RAD-001350) op 25 januari 2017 door de raad zijn aangenomen en met de toezeggingen die door de wethouder tijdens deze en latere raadsvergaderingen zijn gedaan. U vindt de

moties en toezeggingen hieronder genoemd, met daarbij een toelichting hoe deze zijn verwerkt in de bijstelde visie.

Motie 2753 van 25-01-2017 Museumvisie - Hedendaagse kunst

Draagt het college op: bij de inhoudelijke uitwerking van de programmering ook hedendaagse kunst- en cultuuruitingen te betrekken die de zintuigelijke beleving van het verhaal versterken.

Moderne en hedendaagse kunst en design krijgen een plaats binnen het museale beleid. In de vaste opstelling worden, naast de cultuurhistorische objecten, werken uit de moderne kunstcollectie getoond, indien deze aansluiten bij het betreffende thema. Ook wordt onderzocht of bij enkele thema's van de collectiepresentatie een hedendaags kunstwerk in bruikleen kan worden opgenomen dat het thema kan versterken en explicieter verbindt met het 'nu'. Omdat het een beeldende interpretatie van een kunstenaar betreft, is dit een waardevolle toevoeging ten opzichte van andere methoden waarop de bezoeker verleden met heden kan gaan verbinden. Bovendien wordt op deze manier de cultuurhistorische presentatie in de vaste opstelling op de eerste en tweede etage vanzelfsprekender verbonden met de hedendaagse kunst tentoonstellingen op de begane grond. In de toekomst is het verder mogelijk dat aan de deelnemende kunstenaars aan het tentoonstellingsprogramma op de begane grond gevraagd wordt om inhoudelijk te reageren op een of meerdere thema's in de vaste opstelling boven door middel van een zogenaamde 'interventie'.

Ook is de voormalige raadzaal een plek bij uitstek waar moderne/hedendaagse kunst getoond kan worden. Voornemen is om de presentatie daar één of twee keer per jaar te wisselen; ook zal onderzocht worden of het mogelijk is langdurige bruiklenen van andere kunstmusea of kunstenaars aan deze collectiepresentatie toe te voegen. Op die manier blijft de visie op de collectie fris en wordt deze inhoudelijk versterkt.

Ten behoeve van de begane grond van het museum zal een wisselend tentoonstellingsprogramma worden ontwikkeld waarbij hedendaagse kunst en design een rol spelen. Identiteit en zingeving, alsmede de uitgewerkte levensthema's in de vaste collectieopstelling, vormen hiervoor het uitgangspunt. Deze thema's bieden voldoende raakvlakken met posities die binnen de hedendaagse kunst en design worden ingenomen om een divers programma te kunnen maken.

Dit programma zal op een afwisselende wijze worden uitgewerkt in solotentoonstellingen, groepstentoonstellingen en/of thematentoonstellingen.

Om goed in te kunnen spelen op de actualiteit en ook jong talent of werk dat zich niet direct eigent voor een museale presentatie een plek te kunnen geven, wordt op dit moment onderzocht of het mogelijk is om de verantwoordelijkheid voor de programmering van de Annex na 2020 onder te brengen bij het museum. Deze nieuwe programmering krijgt in dat geval een sterkere band met de programmatische uitgangspunten van het museum, zodat helder is dat beide locaties bij elkaar horen en dat deze elkaar inhoudelijk kunnen aanvullen en versterken.

In de nieuwe cultuurnota wordt hiervoor een voorstel gedaan.

Motie van 25-01-2017 Museumvisie – Weerter geschiedenis

Bij de uitwerking van de Museumvisie tot een plan voor de verbouwing en inrichting van het Jacob van Hornemuseum en de samenstelling van de collecties het vertellen/beleven van de Weerter geschiedenis leidend dient te zijn en dat niet de huidige collecties bepalend zijn voor hetgeen over de Weerter geschiedenis zal worden verteld.

Het vertellen van de geschiedenis van Weert is een belangrijke rode draad in de vaste opstelling die straks in het museum is te zien. Dat blijkt uit twee routes die de bezoeker straks in het museum kan volgen: de geschiedenis van Weert en de geschiedenis van het gebouw.

*Motie van 25-01-2017 Museumvisie – Gratis toegang voor jongeren
Kinderen en jongeren tot 18 jaar gratis toegang moeten krijgen tot het nieuwe museum.*

De gratis toegankelijkheid van het museum voor kinderen is een te prijzen keuze, al moet daarbij wel voor ogen worden gehouden dat dit consequenties heeft voor de exploitatie. Immers, met betrekking tot deze doelgroep bezoekers kunnen geen inkomsten worden gerealiseerd uit kaartverkoop. De motie is nu zo verwerkt in de plannen dat kinderen tot 18 jaar gratis toegang hebben bij losse verkoop en bij groepsbezoeken. Wel zullen aan scholen of groepen de kosten in rekening worden gebracht voor eventuele aanvullende activiteiten op het museumbezoek, zoals de kosten voor een rondleiding, lezing of workshop. In het bedrijfsplan worden de financiële gevolgen nader in beeld gebracht.

*Motie van 25-10-2017 Onderzoek verzelfstandiging Museum (5665)
Draagt het college op om: Een onderzoek uit te voeren naar de organisatorische, juridische, inhoudelijke, financiële en zakelijke randvoorwaarden en gevolgen van een verzelfstandiging van het Jacob van Horne museum en de resultaten van dat onderzoek ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.*

*Motie van 10-10-2017 Museum (5661)
In de toekomst wordt de organisatie van het museum onderzocht en de commissie krijgt daarover te zijner tijd bericht.*

Dit onderzoek wordt, zoals destijds ook gesteld tijdens de raadsvergadering, medio 2020/2021 uitgevoerd. Het is aan te bevelen dit onderzoek te verrichten op het moment dat het museum in de nieuwe situatie weer operationeel is.

Tijdens de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de wethouder de toezegging gedaan dat 'de raad wordt meegenomen in het collectieplan, de verhaallijnen en de programmering van het museum'.

Naar aanleiding van deze toezegging is de raad op 19 maart 2019 geïnformeerd over de voortgang van de verbouwing, de collectieregistratie en de ontwikkeling van de inhoudelijke visie. Op 1 oktober 2019 vond een volgende informatiebijeenkomst plaats waarin de raad geïnformeerd is over de verbouwing en de renovatie van het pand. Vervolgens is de raad op 19 november 2019 geïnformeerd over de inhoudelijke visie. Daarbij zijn de volgende aspecten aan de orde gekomen: de verhaallijnen die straks in het museum te beleven zijn, behoud en beheer van de collectie en de kaders voor de wisselende tentoonstellingen.

Verdieping

De Museumvisie 2017, met de daarin geformuleerde doelen en ambities, vormde het vertrekpunt voor de daarop volgende inhoudelijke verdieping en aanscherping. Daarbij heeft de museumstaf haar oor ook goed te luisteren gelegd bij externe adviseurs. Het museum heeft een klankbordgroep samengesteld die bestaat uit personen die in het verleden betrokken zijn geweest bij het ontwikkelen van de 'Museumvisie 2017'. De klankbordgroep is bestond verder uit deskundigen die reflecteerden op de lokale verbinding, de kansen binnen het stedelijke en regionale netwerk en op de raakvlakken met het onderwijs. Een concept is ook gepresenteerd aan de adviescommissie Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst.

De reacties van zowel de klankbordgroep als de adviescommissie zijn meegenomen in de aanscherping van de visie.

De museumstaf heeft ook kennis genomen van ontwikkelingen bij musea die vergelijkbaar zijn voor wat betreft de collectie of de omvang. Dat gebeurde tijdens netwerkgesprekken, bezoeken aan vakdagen en onderzoek in vaktijdschriften.

Binnen de museumwereld is op dit moment een beweging gaande waarbij de musea zich heroriënteren op de toekomst: Weert staat daarin niet alleen. Belangrijke noties die zijn

opgedaan hebben te maken met het invullen van het begrip 'inclusie' en het aangaan van nieuwe verbindingen en samenwerking met lokale partners.

'Musea zijn spiegels naar het verleden en naar de toekomst', zo staat er in Musea voor Morgen. 'Hun authentieke collecties verbinden verleden, heden en toekomst met elkaar. De behoefte aan authenticiteit en zingeving groeit, juist in een samenleving waar informatie overvloedig voorhanden is. Musea spelen in op de behoefte aan verhalen en beelden die structuur en betekenis geven aan de overvloed van informatie die op mensen afkomt in hun dagelijks leven. Met hun collecties en hun netwerken kunnen musea eindeloos nieuwe verhalen vertellen en nieuwe contexten toevoegen.' (Nationale Kennisagenda voor het Museale Veld, 2014)

In dat kader is ook gesproken over het culturele perspectief van waaruit het museum werkt: met de huidige collectie die duidelijk is geworteld in de Weerter en christelijke geschiedenis, kan het niet anders dan dat het museum levensthema's vanuit een vooral westers perspectief beziet. Dat wil niet zeggen dat het museum blind is voor andere culturen en levensopvattingen; integendeel, binnen de collectiepresentaties en wisseltonstellingen is hiervoor eveneens aandacht.

Levensthema's centraal

Al deze input is door de museumstaf gebruikt om de visie en de missie nader aan te scherpen. Uitgangspunt is en blijft wat vermeld staat in de Museumvisie 2017, en deze vormde daarmee het fundament voor de volgende stap die de museumorganisatie nu gaat zetten. Voor het nieuwe museum stellen we het perspectief zo dat de bezoeker centraal komt te staan. Deze vormt het vertrekpunt om de collectiestukken en de geschiedenis van Weert te presenteren.

Tijdens de uitwerking van de diverse inhoudslijnen werd een belangrijke rode draad in de collectie zichtbaar. In die zo verschillende collecties (Weertensia, Religieuze kunst en moderne kunst) kwamen steeds weer thema's naar voren die te maken hebben met zeer menselijke aangelegenheden. Levensthema's die ons maken tot wie we zijn, die ons vormen en waar ieder van ons individueel, tijdens de reis door ons bestaan, mee te maken krijgt. De mens is al sinds jaar en dag op zoek is naar antwoorden die richting kunnen geven. Wat maakt een mens tot mens? Wat is de betekenis van het leven, van mijn leven? Het museum probeert historische verklaring en uitleg te geven en acht de bezoeker mans/vrouws genoeg zelf over mogelijke antwoorden op die vragen na te denken.

Kringloop van het leven

Het voorgaande betekent dat de collectiestukken uit de verschillende deelcollecties gecombineerd en gemixed worden, en gepresenteerd worden als onderdeel van het grotere verhaal dat wordt verteld: een cultuur-historisch verhaal over de 'kringloop van het leven'. De bezoeker vormt daarbij het uitgangspunt. De objecten stemmen tot nadenken, lokken gesprekken uit, prikkelen gedachten of houden een spiegel voor. Zo kan in de toekomstige opstelling een urn uit Boshoverheide de bezoeker helpen te reflecteren op het eigen bestaan, de eigen vergankelijkheid. Dat raakt een bezoeker meer dan wanneer de urn slechts als tijdgetuige van een episode uit de Weerter geschiedenis wordt getoond.

Genieten van schoonheid, verwonderen over hoe een object gemaakt is: natuurlijk vormt ook dat altijd een onderdeel van museumbezoek.

Aanscherping museumprofiel

Deze andere manier van presenteren van de collectie is ook gevoed door argumenten vanuit de optiek van bedrijfsvoering. Allereerst zien we dat in Nederland stadsmusea met een sterke lokaal/regionaal gerichte historische collectie en presentatie geen bovenlokaal potentieel hebben. Met andere woorden: wanneer het museum zich sec als stadsmuseum zou presenteren, wordt het beperkt in het inhoudelijk beleid en de publiekswerving. Voor typische stadsthema's die lokaal aanspreken, is het zo goed als onmogelijk om publiek te

werven van buiten de regio. Wanneer we de ambitie delen om publiek te werven van buiten Weert – hetzij cultuurtoeristen die bewust afreizen naar Weert voor een tentoonstelling, hetzij dagjesmensen/toeristen die in de regio verblijven – is het belangrijk het museum niet in de mogelijkheden te begrenzen door het louter het karakter te geven van een stads- of streekmuseum.

De collectie is divers en van bovenregionaal belang. Echter, door deze diversiteit is het zo goed als onmogelijk om een duidelijk profiel neer te zetten. Het profiel van het museum is erg diffuus: men weet niet goed waar het museum voor staat. Bij het museum denkt men nu aan een museum 'over Jacob van Horne', over 'religieuze kunst', over 'de geschiedenis van Weert', zelfs alleen aan 'het Huis van Sint Nicolaas'.

Door nu te kiezen voor een eenduidig profiel dat zijn inspiratie vindt in lijnen in diezelfde rijke collectie, is het mogelijk om met een helder verhaal naar buiten te treden. Dat is ook de reden om deze koers in te zetten, in een gemoderniseerd gebouw met een actuele, verbindende collectiepresentatie, onder een andere naam, met een frisse eigentijdse vormgeving en een relevant hedendaags tentoonstellings- en activiteitenprogramma.

De Museumvisie 2017 kortom is aangescherpt, gevoed door de raadsnoties en de hiervoor genoemde overwegingen. Dit vormt nu de basis voor het verhaal dat straks in Museum W wordt verteld.

Hierbij moet worden opgemerkt dat een visie nooit in beton gegoten is. Onder invloed van ontwikkelingen in de samenleving en ervaringen die de museumorganisatie opdoet zodra het museum de deuren weer voor publiek opent, kan het nodig zijn de inhoudelijke bakens te verzetten of aan te scherpen. De museumstaf zal het college hier jaarlijks over informeren.

Wat betekent deze Museumvisie in de praktijk?

Wanneer Museum W in 2021 de deuren opent, wordt de bezoeker langs thema's geleid die te maken hebben met wie we zijn, met wat ons tot mens heeft gemaakt, individueel, maar ook als mensheid in zijn totaliteit. De zogenaamde 'kringloop van het leven'.

Op dit moment wordt gewerkt aan de verhaallijnen en de keuze van de bijbehorende objecten. Voor de inhoudelijke ondersteuning wordt, naast een klassieke informatiestructuur, ook gebruik gemaakt van de meest actuele middelen, zoals interactieve media, om het verhaal op een zo aantrekkelijk mogelijke wijze te vertellen.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing

Financiële, personele en juridische gevolgen

Op basis van het missie/visie document wordt een exploitatieopzet 2021 gemaakt die eind tweede kwartaal 2020 aan uw college wordt voorgelegd.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Uitvoering/evaluatie

Niet van toepassing

Communicatie/participatie

De missie/visie wordt via de TILS lijst aan de raad ter inzage aangeboden.

Overleg gevoerd met

Intern:

Marianne van de Ven

Extern:

Irma Thoen - Thoen tot Nu advies

Saskia Born - Educatie

Het plan is in concept besproken met de Klankbordgroep en de College Adviescommissie Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst.

Klankbordgroep

Wouter Daemen - Kwartiermaker Cultuur Noord- & Midden-Limburg

Norbert Leurs - Hoofd Onderwijs Rick Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie

Robin Moonen - Cultuurmakelaar gemeente Weert

Robert Thieman - Uitgever Frame

Agnes Vugts - Specialist erfgoed, Eigenaar Bureau Raadsaam Erfgoedprojecten

Richard Wering - Docent Handvaardigheid, Kunstgeschiedenis, CKV Valuascollege Venlo, Educatie adviesbureau Kunst uit het Vuistje

Maurice Mentjens - Ontwerper van exterieur en interieur van het museum

Sandra Welters - Museumconsulent Huis voor de Kunsten

College Adviescommissie Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst

Wethouder Gabriëls - Voorzitter

John van Cauteren - Ambtelijk secretaris

Albert van Leeuwen

Ton Peters ofm

Theo Derksen

Peter Korten

Hub Kremers

Anki Raemaekers

Sandra Welters

Bijlagen:

- Missie/Visie document Museum W

Museum W

Wat weet jij van Weert?

Wat vind jij belangrijk?

Wat is jouw verhaal?

**Waar kom
jij vandaan?**

Waarom ben jij hier?

Wie ben jij?

Verwelkomt, omarmt, prikkelt, verbindt, informeert

7 april 2020

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Missie, visie en kernwaarden	4
3.	Strategie.....	5
3.1.	Financiën	5
3.2.	Organisatie	5
3.3.	Personeel.....	5
3.4.	Presentatiebeleid.....	5
4.	Vaste collectieopstelling	6
5.	Online presentaties.....	8
6.	Routes binnen de Raamvertelling.....	9
6.1.	De geschiedenis van Weert – <i>Er was eens...</i>	9
6.2.	De historie van het gebouw – <i>Als stenen konden fluisteren</i>	9
6.3.	Objecten Uitgelicht – <i>Fijnproever aan zet</i>	9
6.4.	De educatieve route – <i>Wat nu?</i>	9
6.5.	Dieren en symbolen – <i>Betekenisjagers op pad</i>	10
7.	Tijdelijke tentoonstellingsprogramma	11
7.1.	Tentoonstellingen in huis	11
7.2.	Presentaties buitenshuis.....	12
8.	Collectie	13
8.1.	Collectieregistratie	13
8.2.	Collectieplan	14
9.	Educatie	15
10.	Afbakening doelgroepen	16
10.1.	Programmadoelgroep	16
10.2.	Communicatiedoelgroepen	16
10.3.	Inclusie, toegankelijkheid en diversiteit	17
11.	Naamsverandering	19
12.	Het pand: rijksmonument en spil in het centrum	20
1.	BIJLAGE 1 – BETROKKENEN.....	I
2.	BIJLAGE 2 – UITWERKING LEVENSTHEMA'S.....	II
3.	BIJLAGE 3 – ONLINE PRESENTATIES	V
4.	BIJLAGE 4 – VOORBEELDEN GEBRUIK LOGO.....	VI

1. Inleiding

In 2017 stelde de gemeenteraad van Weert de Museumvisie vast, waarin de toekomst van Gemeentemuseum Weert is bepaald. De raad stelde een budget vast voor de geplande renovatie, restauratie en herinrichting van het pand. Ook werd het jaarlijkse exploitatiebudget van het museum door de raad verhoogd.

De Museumvisie 2017 had als doel om tot een keuze te komen voor een kansrijk scenario voor het museum. De visie keek daarbij naar de omgeving, de organisatie, de maatschappelijke waarde en de inhoudelijke invulling, en bracht glashelder in beeld waar de bedreigingen en kansen lagen voor het museum. In de Museumvisie werden vier scenario's geschetst waaruit de raad een keuze kon maken voor de toekomst van het museum. De raad koos voor 'Scenario Medium' en stelde de daarbij begrote budgetten vast voor renovatie en exploitatie.

Met het 'Scenario Medium' gaf de raad ook de richting aan waarin het museum zich inhoudelijk zou gaan ontwikkelen.

Inhoudelijke uitwerking

Het 'Scenario Medium', zoals dat in 2017 werd omschreven, is nu inhoudelijk verder uitgewerkt. Deze uitwerking is tot stand gekomen met de inbreng van een groot aantal personen (zie bijlage 1) en dient op dit moment als het fundament voor de herinrichting van het museum, voor het inhoudelijke beleid en voor het nog op te stellen bedrijfsplan. Dit alles binnen de inhoudelijke en financiële kaders die de raad in 2017 heeft gesteld met het vaststellen van de Museumvisie. Hiermee is de visie echter niet 'af', noch in beton gegoten. Het missie/visie document is een dynamisch document dat in de loop der tijd kan wijzigen. Door veranderingen in de samenleving en door ervaringen die de organisatie gaat opdoen, kan het nodig zijn om de inhoudelijke bakens aan te scherpen of te verzetten. Het museum zal hierover jaarlijks rapporteren in het inhoudelijk verslag.

De stap die we met Museum W nu gaan zetten toont moed en durf; de keuze voor een museum waarin *Identiteit* en *Zingeving* de kernbegrippen vormen bestaat nog niet in Nederland. Althans, niet in deze vorm.

Wij zijn ervan overtuigd dat de aanpak waar nu voor wordt gekozen een museum oplevert dat zich weet de onderscheiden, zich landelijk in de kijker speelt, maar oog houdt voor de menselijke maat, een maat die past bij Weert.

Namens het museumteam

John van Cauteren	Conservator
Bernard Ellenbroek	Kwartiermaker
Patricia van der Lugt	Curator

2. Missie, visie en kernwaarden

Met de museumvisie 2017 als uitgangspunt hanteert Museum W nu onderstaande missie, visie en kernwaarden.

Missie

De missie beschrijft de reden van bestaan van het museum voor de komende jaren.

Museum W is een huis vol verhalen, met als fundament de rijke regionale en religieuze collectie en de waardevolle kennis daarover. Het museum wil laten zien hoe de mens in verleden en heden invulling geeft aan tijdloze menselijke levensthema's. Aan de hand van de kernvragen 'Wie Wat Waar Waarom Wanneer' neemt Museum W je mee om te ontdekken hoe de mens zijn identiteit vormt en zin geeft aan het bestaan.

Visie

Op de voorzijde van dit document staat: *Museum W omarmt, prikkelt, verbindt, verwelkomt, informeert.* Deze woorden vangen kernachtig samen wat de manier is waarop Museum W de missie gaat uitvoeren in de praktijk.

Museum W omarmt het publiek, het is een plek waar de menselijke maat centraal staat, waar alles draait om de bezoeker, de partner, de gast. Kwaliteit staat daarbij voorop, in de getoonde objecten, de presentatie, het contact met elkaar en in de verhalen die we delen.

Museum W verbindt zich met haar publiek en partners in het stedelijk weefsel. Dit door tentoonstellingen te realiseren binnen en buiten het museum, door educatieve projecten en samenwerkingsverbanden.

Museum W verwelkomt je en laat je aan de hand van levensthema's zien waarom je bent wie je bent. Je ontdekt hoe jij als mens, maar ook de mensheid als geheel, wordt gevormd en geleefd. Aan de hand van thema's op ieders levenspad toon Museum W wat een mens tot Mens maakt. Tegelijkertijd wordt ook de geschiedenis van Weert beleefbaar.

Museum W prikkelt je om na te denken over de Wie Wat Waar Waarom Wanneer vragen. Je ontdekt wat -- bewust of onbewust -- op jou van invloed is, wat je vormt tijdens je levenspad van wieg tot graf. Het museum geeft geen antwoorden, maar toont zonder oordeel.

Wie Museum W heeft meegemaakt, voelt zich geïnformeerd, gesterkt, geïnspireerd. Begrijpt de wereld beter, weet meer van Weert, heeft zichzelf beter leren kennen.

Kernwaarden

Dit zijn de basiswaarden van waaruit de organisatie werkt en handelt.

Museum W heeft als kernwaarden: menselijke maat, gastvrij zijn, kwaliteit nastreven, inspireren en leren, toegankelijk zijn, oog voor schoonheid.

Kwaliteit staat voorop, in presentatie en in de verhalen die we delen.

Deze begrippen liggen ten grondslag aan ons handelen als museale organisatie en als individuele medewerkers.

3. Strategie

De missie, visie en kernwaarden geven richting aan de strategie met betrekking tot de bedrijfsvoering. Deze onderwerpen komen nader aan bod in het nog op te stellen bedrijfs- en exploitatieplan. Hieronder schetsen we de eerste kaders die voortkomen uit de eerder door de raad vastgestelde Museumvisie.

3.1. Financiën

Ongeacht de organisatievorm, richt Museum W de exploitatie zo in dat de museumorganisatie een nog vast te stellen percentage eigen inkomsten genereert uit kaartverkoop, zaalverhuur, workshops, subsidies van fondsen en de opbrengst van de verkoop van boeken en kaarten. In de Museumvisie 2017 werd de inschatting gedaan dat 20.000 bezoekers per jaar haalbaar is. Met dergelijke aantallen bezoekers moet het mogelijk zijn om een – binnen de museumwereld reëel – eigen percentage inkomsten te genereren van 10 tot 15% van de exploitatieomvang. Er zal dan ook een structurele relatie met de gemeente dienen te blijven bestaan, iets wat overigens voor vrijwel ieder museum in Nederland geldt, zeker voor een middelgroot museum als het onze. Die relatie kan vorm krijgen hetzij als onderdeel van de gemeentelijke organisatie zoals nu het geval is, hetzij als verzelfstandigde organisatie met meerjarige budgetprestatieafspraken.

3.2. Organisatie

Het museum maakt op dit moment deel uit van de gemeentelijke organisatie. Op termijn maakt het college de afweging de organisatie al dan niet te verzelfstandigen. Daarvoor is het op dit moment nog te vroeg: eerst zal de museumorganisatie na de heropening tot ontplooiing moeten kunnen komen. Pas wanneer het museum weer operationeel is, is een reële afweging te maken tussen de voor- en nadelen van een verzelfstandiging. Het onderzoek naar verzelfstandiging wordt eind 2020 opgestart.

3.3. Personeel

De Museumvisie 2017 geeft al een aantal kaders aan voor de opbouw van de personele organisatie, zoals het aantal in te vullen FTE's. In het exploitatieplan wordt dit nader ingevuld, gerelateerd aan de inhoudelijke ambities. Ook wordt daarin de rol van de vrijwilligers opgenomen. Gestreefd wordt naar een vrijwilligersbestand van minimaal 50.

3.4. Presentatiebeleid

In de hoofdstukken 7, 8, 9 en 10 wordt de betekenis van de missie en visie voor het museale presentatiebeleid toegelicht. Dit voor zowel de vaste collectiepresentatie als het wisselende tentoonstellingsprogramma.

4. Vaste collectieopstelling

Wanneer het museum na de verbouwing is heropend, bevindt de entree zich aan de Meikoel. Een grote messing deur geeft toegang tot de entree waar de bezoeker een warm welkom wacht. De warme kleuren, een bijzonder lichtobject, de glazen vitrine met collectieobjecten en een mooi vormgegeven digitale dag-agenda betrekken je onmiddellijk bij het verhaal dat Museum W met je wil delen.

Vervolgens stapt de bezoeker de ontvangstruimte binnen, het startpunt van het museumbezoek. Je persoonlijke spullen opbergen in de kluisjes, eerst even rustig plaatsnemen met een kop koffie of thee en je oriënteren aan de leestafel: hier is dat allemaal mogelijk.

De ontvangstruimte maakt al nieuwsgierig naar de presentaties die 'achter de kassa' te zien zijn; de bezoeker wordt door een medewerker en een vrijwilliger gastvrij verwelkomd aan de receptie. Daar volgt een uitleg over de tijdelijke tentoonstelling op de begane grond en over de collectiepresentatie op de twee bovenste verdiepingen. Samen met de receptionist bepaalt de bezoeker of hij/zij gebruik wil maken van een van de museumroutes binnen de vaste opstelling of liever onafhankelijk wil rondkijken. Ook voor een niet aan een specifieke route verbonden bezoek kan de bezoeker ervoor kiezen om vergezeld te worden door een algemene digitale reisgids. Hetzij een audiotour, hetzij op papier.

We spreken weliswaar van een vaste opstelling, maar deze wordt zo ontworpen dat het mogelijk is objecten binnen de opstellingen te wisselen. Op die manier kunnen ook vaste bezoekers steeds weer andere accenten ontdekken. Veel kleinere objecten zijn ondergebracht in lades. Hierdoor kan de bezoeker zelf verder op zoek naar objecten in de presentaties. In de toekomst wordt de optie onderzocht deelnemende kunstenaars aan het tentoonstellingsprogramma op de begane grond inhoudelijk te laten reageren op één of meerdere thema's in de vaste collectieopstelling op de eerste en tweede etage. Ook het museum zelf kan hierin een actieve rol spelen. Een manier van werken met de collectie die een andere kijk mogelijk maakt en bezoekers prikkelt tot herhaalbezoek.

Schets inrichting

De kringloop van het leven – vaste collectie

Museum W biedt de bezoeker de gelegenheid om een route af te leggen langs de 'kringloop van het leven'. Dit is een reis langs de belangrijkste levensthema's waarmee ieder mens, ongeacht wie hij/zij is of waar hij/zij vandaan komt, mee te maken heeft of krijgt.

Per thema worden collectiestukken getoond die het thema toelichten, ondersteunen en/of verder uitwerken. Naast het bieden van inzicht en perspectief, vormt een reflectieve insteek een

belangrijk aspect van de presentaties. Museum W heeft geen antwoorden, maar vraagt je wel – als je dit wilt – te reflecteren op je eigen mening en positie naar aanleiding van het levensthema. De vaste collectiepresentatie kan zelfstandig worden bezocht, maar natuurlijk zal het mogelijk zijn deze ook onder begeleiding van een audiotour te verkennen. Zo kan nog meer verdieping, uitleg en uitwerking worden gekregen.

In het onderstaande overzicht staan de thema's kort benoemd, de uitwerking van de thema's is opgenomen in bijlage 2.

Schets inrichting

5. Online presentaties

We richten onze blik niet alleen op het museum in het gebouw. Museum W ziet online presentaties als een even waardevolle manier om zich met het publiek te verhouden, naast het presenteren op een fysieke plek. De online presentaties zou je de 'vijfde muur' van het museum kunnen noemen. Via de website van het museum worden verhalen en objecten uit de collectie ontsloten, die juist op die plaats goed tot hun recht komen en bijdragen aan het verhaal dat het museum vertelt. Het is een mogelijkheid om kennis en informatie aan te bieden die zo voor iedereen toegankelijk wordt. Verder kunnen thema's die in de vaste presentatie niet aan de orde komen online toch worden aangeboden.

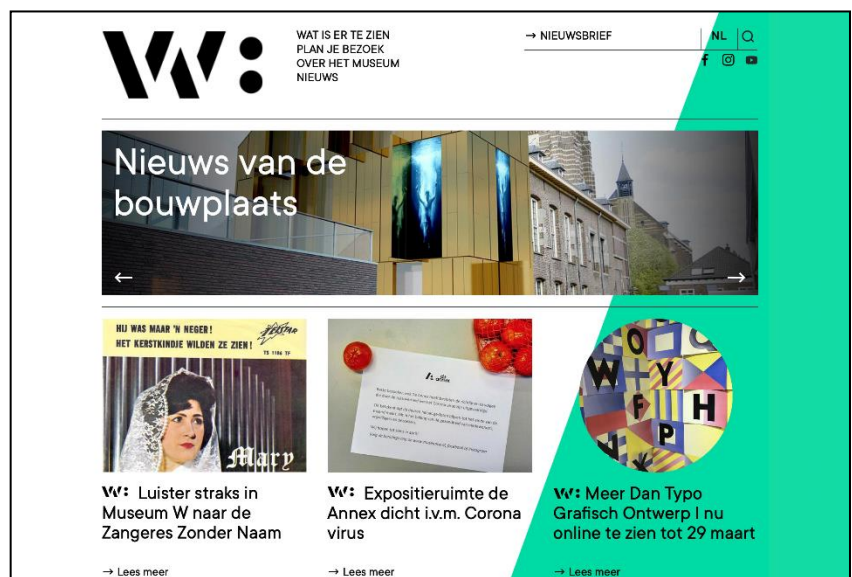
De ervaring in de museumwereld is dat een uitgebreide online presentatie de bezoeker nieuwsgierig maakt en prikkelt om het museum te bezoeken en objecten 'in het echt' te komen bekijken.

De vernieuwde website van Museum W speelt hierin een belangrijke rol.

- Door het online toegankelijk maken van de collectiestukken (via een database); een proces overigens waar – gezien de grote hoeveelheid objecten – veel tijd voor nodig is. Aan de ontsluiting zal stapsgewijs en gestaag worden doorgewerkt, waarbij de belangrijkste collectiestukken vanzelfsprekend het eerste digitaal gepubliceerd zullen worden.
- Door af en toe kleine online 'tentoonstellingen' te maken; bijvoorbeeld onbekend hedendaags werk uit de collectie, een kunstenaar/maker uitgelicht, fragmenten in de spotlight, één object inhoudelijk uitgediept en in context gezet.
- Door het presenteren van levensthema's die niet in het museumgebouw, maar online te zien zullen zijn: *Samenlevingsvormen* en *Objecten in de Tijd*. (zie bijlage 3)

De afgelopen maanden heeft het museum al positieve ervaringen opgedaan met het plaatsen van berichten op de social media platforms Facebook en Instagram. Het museum presenteert daar objecten uit de collectie en haakt in op de actualiteit door een link te leggen met de collectie. Deze aanpak leidt tot een gestage groei van het aantal volgers. Mogelijkerwijs kan in de toekomst ook Pinterest hierbij een rol gaan spelen.

Social media blijft voor Museum W dan ook een aandachts- en ontwikkelpunt en een middel om nieuw publiek te bereiken en aan ons te binden.

6. Routes binnen de Raamvertelling

Naast het hiervoor geschetste hoofdverhaal rond de levensthema's van 'de kringloop van het leven' zijn er meer verhalen die het museum gaat delen. Aan de hand van een Reisgids kunnen verschillende routes worden afgelegd en andere lagen binnen de collectiepresentatie worden ontdekt. Deze Reisgids bieden we aan in de vorm van een digitale gids op een draagbaar scherm en eventueel een audiotour en een papieren gids.

6.1. De geschiedenis van Weert – *Er was eens...*

De bezoeker wordt door de collectiepresentatie geleid aan de hand van een aantal uitgelichte thema's en objecten die de grote lijnen van de geschiedenis van Weert vertellen en het leven en werken van haar bewoners. Een rijk geschakeerde geschiedenis die begint bij de Neanderthalers en die via de urnen van de Boshoverheide verder voert langs ondermeer de geschiedenis van 'de Van Hornes', de 80 jarige oorlog, de ambachtelijke werkplaatsen en industrieën uit de 19^e eeuw, de Tweede Wereldoorlog en eindigt in de huidige tijd.

6.2. De historie van het gebouw – *Als stenen konden fluisteren*

Tijdens de renovatie wordt de geschiedenis van het gebouw weer zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Deze route biedt de bezoeker de gelegenheid te kijken en te luisteren naar de geschiedenis van het pand, van de zestiende eeuw tot heden. Ook de niet voor het publiek toegankelijke middeleeuwse kelder vormt een (digitaal) onderdeel van de route, evenals de stadsontwikkeling van Weert vanaf de 14^e eeuw en de ontwikkeling van het stadsplan. Tijdens de rondgang wordt ook de blik naar buiten gericht en worden belangrijke historische ijkpunten buiten het gebouw – zoals de Markt en de Martinuskerk – belicht.

6.3. Objecten Uitgelicht – *Fijnproever aan zet*

Een aantal objecten wordt in geluid, beeld en woord uitgediept. Het gaat hier natuurlijk om de topstukken, de zogenaamde kroonjuwelen uit de collectie die een nadere beschouwing verdienen en die alleen al de reis naar Weert waard zijn. Zo komen de fijnproevers aan hun trekken. Deze route voert de bezoeker langs bijvoorbeeld prachtig zilverwerk uit de collectie, bijzondere middeleeuwse beelden en betekenisvolle schilderijen. Beleving van schoonheid en verdieping van kennis liggen aan deze route ten grondslag.

6.4. De educatieve route – *Wat nu?*

Zowel in vorm als inhoud op de verschillende leeftijden toegesneden educatieve route. Primaire doelgroepen zijn de onder- en bovenbouw van het basisonderwijs en het middelbaar onderwijs. De route staat echter voor iedereen open, dus ook ouderen of gezinnen kunnen er gebruik van maken.

Veel mensen maken verre reizen om nieuwe culturen te ontdekken. Soms is er daar herkenning vanuit het eigen bestaan, andere dingen roepen verwondering op omdat ze nieuw en anders zijn. Deze route laat je, thuis in Weert, op speelse wijze kennis maken met wellicht vreemde objecten, gewoonten en rituelen uit het verleden en laat je nadenken over wat dit nu nog voor je kan betekenen. Vandaar de titel "*Wat nu?*"

De *Wat Nu?* - route kan door groepen onder begeleiding van een (museum)docent worden gevolgd, maar ook zelfstandig. De mogelijkheid bestaat om deze route, na afloop, te koppelen aan een thema gerelateerde workshop in de educatieve ruimte van het museum. In de presentatie spelen de onderste laden in de diverse expositiemeubels in deze route een rol.

6.5. Dieren en symbolen – *Betekenisjagers op pad*

Deze route wordt voor gezinnen met kinderen en het onderwijs (BO en VO) ontwikkeld. In de collectie bevinden zich heel veel objecten waarop symbolen en vooral dieren zichtbaar zijn. Soms zijn de symbolen of dieren duidelijk zichtbaar, soms zijn ze 'verstopt' als een detail. De bezoeker wordt langs speciaal voor deze route geselecteerde objecten geleid en krijgt op speelse wijze uitleg over de betekenis van het symbool of dier in de context van het object of in het algemeen.

De route geeft inzicht in het ontstaan van symbolen, hun betekenis en waarde in onze en andere culturen. Kennis die ook elders, buiten het museum, weerklank kan vinden. Een dergelijke route gaat op een geheel andere wijze om met de collectie en besteedt aandacht aan zeer specifieke details.

De eigenheid en unieke kennis die de verschillende routes de bezoeker aanbieden, maakt herhaalbezoek mogelijk. Immers, als je een van deze route hebt 'bereisd', is er nog steeds heel veel andere informatie/beleving in het museum te halen

Enkele voorbeelden van Dieren en Symbolen

7. Tijdelijke tentoonstellingsprogramma

Zoals vastgesteld in de Museumvisie uit 2017, zal het museum per jaar vier tijdelijke tentoonstellingen en/of kunstprojecten organiseren: twee 'in huis' en twee buitenshuis. Het ontwikkelen van een aansprekend tentoonstellingsprogramma is van groot belang voor het museum. Immers, de steeds wisselende exposities en activiteiten geven de bezoeker vaker een reden het museum te bezoeken en zorgen daarenboven voor aandacht in de media.

7.1. Tentoonstellingen in huis

Het wisselende tentoonstellingsprogramma van Museum W zal aansluiting zoeken bij de thema's identiteit en zingeving, bij een van de levensthema's in de collectiepresentatie of anderszins gerelateerd worden aan de collectie van het museum. Dit resulteert in een helder verband tussen de tijdelijke presentaties op de begane grond en de collectiepresentaties op de eerste en tweede etage. Bovendien wordt het op die wijze voor het publiek duidelijk waarom Museum W een bepaalde kunstenaar of thematiek toont binnen het tijdelijke tentoonstellingsprogramma.

Uitgangspunten vooralsnog zijn:

- Een programma van een hoge kwaliteit, maar tegelijkertijd wel breed toegankelijk.
- Beschikbaar zijn van ondersteunende publieksinformatie (kennisoverdracht, langer laten kijken en meer laten zien).
- Samenwerking met professionele kunstenaars en vormgevers.

Museum W streeft naar een afwisselend en veelzijdig programma dat zal bestaan uit thematentoonstellingen, solopresentaties en groepstentoonstellingen, zodat een gevarieerd publiek aangesproken wordt.

De contouren voor het programma voor de komende jaren wordt op dit moment nader uitgewerkt.

Bij de tijdelijke tentoonstellingen wordt een randprogramma ontwikkeld met diverse activiteiten zoals lezingen, workshops, rondleidingen, performances, concerten en masterclasses. Doel van de activiteiten is het aanbieden van context en verdieping met betrekking tot het getoonde, nieuwe doelgroepen bereiken en herhaalbezoek stimuleren. De activiteiten kunnen plaatsvinden in het museum of bij partners in de stad.

De openingstentoonstelling

De eerste tijdelijke tentoonstelling van Museum W toont het werk van Studio Job, opgericht in 1998). Het vormgeversduo Job Smeets (Weert, 1970) en Nynke Tynagel (1977) behoren tot de meest toonaangevende eigentijdse designers op internationaal niveau.

Verwijzingen naar historie, symboliek en het carnivaleske: het zijn allemaal typische kenmerken van het werk van Studio Job. De expressieve objecten kenmerken zich bovendien door een werkwijze waarbij traditionele en moderne technieken worden gecombineerd in een werkplaats context.

Inhoudelijk liggen er dus raakvlakken met thema's uit het verhaal van Museum W. En ook in de werkwijze van Studio Job zien we een verbinding met de collectie: de voormalige Kunstwerkplaats Esser uit Weert, waarvan het museum een grote collectie bezit.

7.2. Presentaties buitenshuis

Het museum heeft vanuit de Museumvisie 2017 tevens de opgave om jaarlijks twee presentaties op locatie te realiseren: buiten de muren van het museum.

In lijn met de laatste ontwikkelingen in de museumwereld, wil Museum W een programma ontwikkelen waarbij onder meer samenwerking wordt gezocht met diverse partners in de stad. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van Community Art, educatieve projecten met het onderwijs of verbinding met sociale en maatschappelijke instellingen.

Deze samenwerkingsverbanden kunnen uitmonden in presentaties of tentoonstellingen, maar dat zal niet altijd het geval zijn. Ook andere vormen dan de 'vertrouwde' expositie kunnen ontstaan. Welke vorm deze projecten buiten de deur ook krijgen: het museum initieert en organiseert, zodat de kwaliteit en continuïteit bewaakt worden en de verbinding met de inhoudelijke thema's van het museum gewaarborgd is.

Momenteel vinden exposities buiten het museum plaats in de Annex, gelegen tegenover het museum aan de Meikoel. Deze ruimte is voornamelijk tot eind 2020 hiervoor in gebruik. In relatie tot het ontwikkelen van een nieuw cultuurbeleid is de mogelijkheid om museumpresentaties ook na 2020 te organiseren in de Annex in onderzoek.

Studio Job

8. Collectie

De Gemeente Weert heeft een prachtige collectie in beheer met een bovenregionaal belang. Alleen al vanwege de intrinsieke waarde verdient de collectie het om goed beheerd te worden, zodat deze voor het nageslacht behouden blijft.

In alle plannen houdt het museum daar uitdrukkelijk oog voor en ruimt hiervoor plaats in, in zowel het gebouw als in de exploitatie. Dat laatste door voor beheer en behoud mensen en middelen te reserveren.

Maar beheer en behoud behelst meer dan er voor te zorgen dat de stukken 'in conditie' blijven. Het betekent dat de registratie van de afzonderlijke objecten op verschillende niveaus op orde is en dat de kennis, die in huis is over de collectie, goed wordt geborgd en gelinkt aan de objecten. Op die wijze kan de informatie worden gedeeld met andere kennisinstellingen, zoals musea, het onderwijs en andere instellingen die met kunst en cultuur bezig zijn in Weert en omgeving of in den lande en natuurlijk het algemene publiek. Ook hiervoor ruimt het museum menskracht en middelen in.

8.1. Collectieregistratie

Op dit moment loopt de collectieregistratie: de collectie omvat, volgens de laatste stand van de registratie, ruim 17.000 objecten. Alle objecten worden voorzien van een objectnummer en een basisregistratie. Een basisregistratie omvat een objectbenaming, objectcategorie, maker, materiaal, afmetingen, herkomst, korte beschrijving, eventuele contextgegevens en standplaats. Vervolgens worden de objecten opgenomen in een database. De daarvoor benodigde software heeft onlangs een upgrade gehad om te kunnen voldoen aan de thans geldende museale standaard. Het museum maakt gebruik van het digitale collectieregistratiesysteem Adlib/Axiell. Dit systeem is een gangbaar registratiesysteem in binnen- en buitenlandse musea.

De database biedt bovendien de mogelijkheid de collectie in de toekomst ook online te ontsluiten voor een breed publiek. Ook kan te zijner tijd worden onderzocht of het publiek zijn eigen verhalen kan toevoegen aan een aantal geselecteerde kernobjecten, zodat deze een nieuwe, persoonlijke lading krijgen.

De basisregistratie is naar verwachting begin 2021 voltooid. Daarmee is de volledige registratie echter niet compleet. Wat vervolgens nog toegevoegd dient te worden zijn inhoudelijke, kunsthistorische beschrijvingen, de koppeling met de verwervingsgegevens (facturen, akten van schenking of bruikleen), samenhang tussen verschillende collectiestukken en digitale foto's van de objecten.

Het professioneel fotograferen van de collectie is in 2018 gestart en loopt zeker door tot en met 2020.

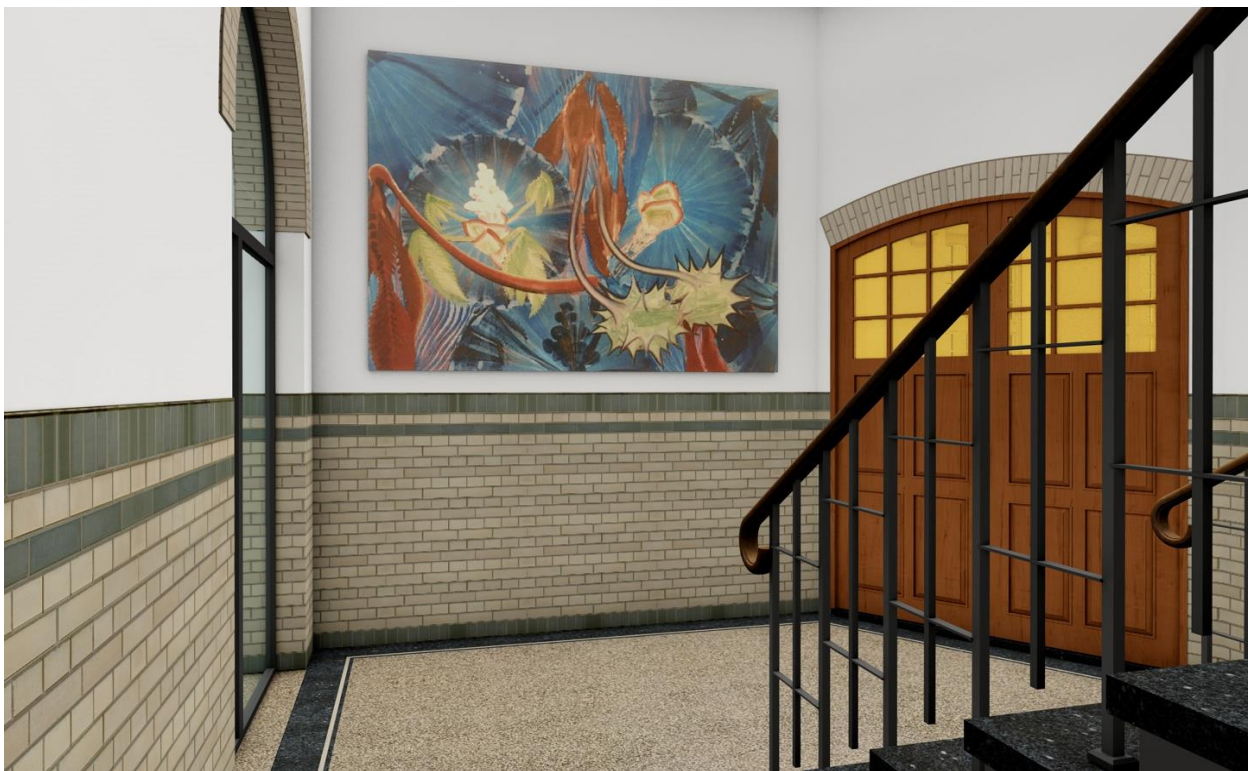
Al met al een groot aantal werkzaamheden die zich aan het oog van de buitenwereld onttrekken, maar wel van essentieel belang zijn voor het functioneren van het museum. De collectie vormt immers de basis voor de te vertellen verhalen, de presentaties en educatieve projecten.

Een gedegen collectieregistratie vergroot de zichtbaarheid en toegankelijkheid, maakt onderzoek, conservering en veiligheidszorg mogelijk. Bovendien draagt het ertoe bij dat meer objecten aan andere musea kunnen worden uitgeleend, hetgeen de positie van het museum in de museumwereld versterkt.

8.2. Collectieplan

Pas wanneer de collectieregistratie op orde is, kan gestart worden met het opstellen van een collectieplan. Een collectieplan beschrijft wat de collectie omvat, geeft zicht op de positionering van de collectie ten opzichte van andere, vergelijkbare collecties en geeft richting aan de ontwikkeling van de collectie: ontbreken cruciale objecten? Welke clusters moeten worden uitgebreid? Ook een conserveringsplan (welke preventieve en actieve conserverings- en restauratiewerkzaamheden dienen te worden verricht), een visie op de voortgang van de collectieregistratie en –documentatie en het beleid ten aanzien van bruikleenverkeer maken deel uit van het collectieplan.

Het collectieplan is een onmisbaar hulpmiddel bij het collectiebeheer en geeft helderheid met betrekking tot het ontwikkelen van een collectiebeleid. Het is ook een eerste stap in het denken over de vraag welke objecten of clusters in aanmerking komen voor ontzaming: het herplaatsen van objecten volgens de Leidraad Afstoting Museale Objecten (Lamo). Ieder museum, ongeacht de juridische vorm, beschikt idealiter over een collectieplan. Zeker wanneer verzelfstandiging in de toekomst aan de orde is, is een dergelijk plan onontbeerlijk. Het ligt aan de basis van de afspraken die de gemeente met de exploitant (bijvoorbeeld een stichting) maakt hoe het beheer van de gemeentelijke collectie wordt ingericht.

Schets interieur hal/trappenhuis

9. Educatie

Museum W hecht groot belang aan educatie. Beelden en verhalen kunnen je verrijken, vormen en begrip kweken, ongeacht je leeftijd. Cultuureducatie draagt belangrijke bouwstenen aan bij de ontwikkeling van kind, jong-volwassene en ook de volwassen mens, zoals kritisch denken en maatschappelijke betrokkenheid, creativiteit en verbeeldingskracht, bewustwording, zelfvertrouwen en durf (*Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurlkunst*).

In Museum W kun je straks ontdekkend leren aan de hand van unieke voorwerpen, verhalen en activiteiten. Aan de hand van de collectiepresentatie en de tentoonstellingsprogrammering zal het museum educatieve activiteiten aanbieden waarin een pro-actieve houding gekoppeld wordt aan reflectie. Hiervoor worden traditionele, maar goedwerkende vormen zoals rondleidingen, audiotours, workshops en een speciaal te ontwikkelen educatieroute door de collectieopstelling gerealiseerd. Het woord traditioneel moet hier niet gelezen worden als saai en stoffig. Integendeel, de basisvorm is vertrouwd, de inhoud telkens weer verrassend.

De educatieve activiteiten zijn op dit moment nog volop in ontwikkeling. Daarbij dient een onderscheid te worden gemaakt tussen 'vaste' educatieve programmaonderdelen die uitgewerkt worden voor een aantal jaren en tijdelijke activiteiten die voortvloeien uit de wisselende tentoonstellingen en deel uitmaken van de programmering daarvan.

Ook worden speciale educatieve activiteiten ontwikkeld voor het onderwijs (BO en VO).

Tijdens de transitieperiode is Museum W voornemens al op te starten met educatieve activiteiten, waarbij het ontbreken van een eigen locatie met een educatieve ruimte natuurlijk vraagt om een andere aanpak. Daarbij wordt gekeken naar samenwerking met RICK, Ku+Cu, de cultuurcoach en Reizen in de Tijd. Ook is er direct contact met de middelbare scholen in Weert om te onderzoeken of aanhaken bij een of twee presentaties in de Annex voor een aantal klassen interessant kan zijn. Op deze manier leggen we een basis voor de toekomst, voor het moment dat Museum W de deuren opent.

Schoolbezoek in De Annex

10. Afbakening doelgroepen

Bij het afbakenen van doelgroepen maakt Museum W een onderscheid tussen de doelgroepen voor het **museumprogramma** en de **communicatiedoelgroepen**.

10.1. Programmadoelgroep

De inhoudelijke keuzes die nu worden gemaakt, impliceren dat het museum voor iedereen is: Museum W vindt dat cultuurhistorie en kunst voor iedereen bereikbaar moet zijn. Waarom? Omdat je ervan kunt leren en erover kunt discussiëren. Omdat het je kan emotioneren, verrassen en je er een verbinding mee aan kunt gaan. Omdat het je een frisse blik op jezelf en je omgeving kan bieden.

Museum W wil iedereen aanspreken die wil nadenken over thema's als *zinggeving* en *identiteit*. De museumstaf zag een recent onderzoek van de Museumvereniging daarbij overigens als een belangrijke steun in de rug. Uit dat onderzoek bleek dat bij millennials een grote belangstelling bestaat voor juist deze thema's, evenals voor geschiedenis.

De museumstaf staat hier voor een dilemma: bij het maken van de inhoudelijke keuzes hebben we geen specifieke doelgroep voor ogen. Iedere keuze voor een doelgroep betekent immers dat je een andere doelgroep onderbelicht. Iets waar we als Museum W voor willen waken. Juist een museum met een missie als het onze, wil iedereen zonder oordeel tegemoet treden, ongeacht achtergrond, afkomst, etniciteit, gender. Met de bekende criteria voor marktsegmentering als inkomen, leeftijd, gezinssituatie, opleiding en dergelijke stop je mensen in 'hokjes'. We spreken de bezoeker liever aan als individu. Niet als lid van een groep of verband en evenmin op specifieke eigenschappen, maar op kwaliteiten en interesses.

Bij het maken van de collectiepresentaties en tentoonstellingen, vast of wisselend, heeft Museum W dan ook geen afgebakende groep voor ogen, maar is juist het thema identiteit en zinggeving leidend.

10.2. Communicatiedoelgroepen

Museum W maakt een duidelijk onderscheid met de **communicatiedoelgroepen**. Daarbij gaat het erom welke media en middelen we inzetten om de juiste product – markt combinatie te vinden. In het marketingbeleid staat zowel de positionering van je 'merk' naar alle doelgroepen centraal als wat je boodschap is naar specifieke groepen.

Er is een uitgebreid marketingplan in de maak waarin een analyse van de diverse communicatiedoelgroepen wordt opgenomen, voorzien van inventarisaties van bijbehorende media en middelen en een activiteitenplan op korte en lange termijn.

Lokaal en regionaal

De inwoners van Weert en de regio zullen met een campagne worden verleid tot een hernieuwde kennismaking. De verbouwingsperiode wordt gebruikt om de nieuwsgierigheid te prikkelen, op weg naar de opening. Doel is het museum te laten zien als een laagdrempelige, aantrekkelijke plek om geregeld binnen te lopen voor een ontmoeting of een mooie tentoonstelling.

Museum W ziet de inwoners van Weert naast potentiële bezoekers ook als partners om de samenwerking mee aan te kunnen gaan.

Landelijk, cultuurtoerisme

Landelijk publiek en cultuurtoeristen uit binnen- en buitenland vormen een tweede communicatiedoelgroep. De hernieuwde collectie-inrichting en een aansprekend programma zijn middelen om ook landelijk aandacht te realiseren. Iets wat zeker tijdens de openingsperiode goed mogelijk is. Van de cultuurtoerist – vaak in bezit van een Museumjaarkaart – is bekend dat deze bereid is te reizen en een bezoek graag combineert met een bezoek aan de stad waar het museum zich bevindt. Dit betekent vaak een aantrekkelijke spin-off voor de lokale middenstand, aangezien uit diverse onderzoeken blijkt dat dit type bezoeker eveneens uitgaven doet in de stad van bestemming.

Behalve cultuurtoeristen vormen ook dagjesmensen in de regio een doelgroep met als inzet het ontdekken van de lokale (cultuur)historie. Onderdeel van de benadering van deze groep is een actieve samenwerking met de verblijfshoreca, Centrummanagement, de VVV en andere culturele initiatieven.

Om deze groepen te bereiken wordt de website deels meertalig. Ook bekijken we of het mogelijk is de teksten bij de vaste collectie-opstellingen via de audiotours in andere talen aan te bieden.

Jeugd, jongeren

Deze doelgroep wil Museum W, behalve met specifieke educatieve middelen rondom de collectiepresentatie, aanspreken met een aantrekkelijke randprogrammering. De communicatie richting deze doelgroep zal gebruik maken van specifiek voor hen geëigende kanalen.

Bij de randprogrammering kan bijvoorbeeld een cross-over benadering (samenwerking tussen verschillende disciplines) een rol spelen. Ook zullen de mogelijkheden voor co-creatie – niet alleen consumeren als publiek, maar mee-maken – specifiek voor deze doelgroep worden onderzocht.

Gezinnen

Ook voor gezinnen is een museumbezoek aan Museum W gezellig, interessant en leerzaam. Het gaat hier om bezoek waarbij ouders met hun kinderen (of natuurlijk grootouders met kleinkinderen) samen de route afleggen. Hiervoor worden specifieke educatieve middelen ontwikkeld. Ook binnen het tijdelijke tentoonstellingsprogramma kunnen op gezette tijden thema's aan de orde komen die voor gezinnen aansprekend zijn.

Al deze activiteiten zullen vervolgens specifiek aan deze doelgroep gecommuniceerd worden.

10.3. Inclusie, toegankelijkheid en diversiteit

Nadenken over alle facetten van een inclusieve publieksbenadering vormt een belangrijk onderdeel van de museumpraktijk van vandaag. Inclusie binnen het museum kan op verschillende niveaus plaatsvinden: van toegang voor mensen met een beperking tot variatie in de informatiestructuur en tentoonstellingsprogrammering.

In Museum W speelt het onder meer mee bij het ontwerp van het gebouw: er is rekening mee gehouden dat het pand goed toegankelijk is voor bezoekers die minder goed ter been zijn. Inclusiviteit heeft eveneens betrekking op de wijze waarop teksten in de tentoonstelling worden geschreven. De teksten worden helder leesbaar en toegankelijk vorm gegeven voor verschillende doelgroepen.

Daarnaast zal er aandacht zijn voor een gelaagdheid in de soorten van informatiemiddelen die voor het publiek beschikbaar zijn. Dit biedt de keuzemogelijkheid voor de bezoeker om zelf te bepalen hoeveel en op welk niveau hij/zij informatie tot zich wil nemen.

Tot slot is het vanzelfsprekend voor Museum W dat aan de basis een open, gastvrije houding van medewerkers en vrijwilligers richting bezoekers van alle leeftijden, gezindten en afkomst ligt.

Een belangrijk cluster binnen de collectie is afkomstig van de Franciscaner kloosterorde. De orde werd opgericht door Franciscus van Assisi, van wie we weten dat hij als één van de eerste christenen in 1219, tijdens de vijfde kruistocht, het gesprek aanging met Sultan Malek al-Kamil; het begin van een christelijk-islamitische dialoog.

De historische bronnen geven verschillende versies van wat besproken is, dus zeker weten we het niet. Wat we wel zeker weten, is dat Franciscus de moed had het gesprek aan te gaan om 'de ander' te leren kennen en jezelf bekend te maken aan de ander. Een ontmoeting waardoor ook respect voor elkaar kon ontstaan.

Dat is ook hoe wij als museum aankijken tegen onze bijdrage aan een inclusieve samenleving. Voor Museum W staat voorop dat je én goed weet wie jijzelf bent en waar je vandaan komt én dat je het gesprek wilt aangaan met 'de ander'. Hier ligt een interessante rol voor het museum weggelegd. Museum W wil een plek zijn waar iedereen kennis kan nemen van hoe de westerse samenleving in elkaar zit, hoe we zijn geworden wie we zijn. Wat heeft ons gevormd? Welke verhalen delen we? Welke verhalen zijn aan vernieuwing toe? Waar wringt het? Hoe verandert de kijk op samenleven door de eeuwen heen?

Ook hier geldt: Museum W oordeelt niet, maar biedt aan en luistert; we geven iedereen een 'kijk onder de motorkap' van onze samenleving en gaan daarover graag in gesprek.

11. Naamsverandering

De met de Museumvisie 2017 ingezette koerswijziging wordt ingezet onder de naam **Museum W**.

Deze naam is om vier redenen gekozen:

- 1) De relatie met de wijze van presenteren van de collectie. De W refereert aan de vele vragen die het museum wil oproepen bij de bezoeker door de levensthema's als rode draad te nemen. De bekende rij is: *Wie? Wat? Waar? Waarom? Wanneer?* Uit die basisvragen vloeien vragen voort als *Wie ben jij? Wie ben ik? Wat is er gebeurd? Waar kom ik vandaan? Wat maakt een mens tot mens? Waar is het gebeurd? Waarom besta ik? Waarom ben ik wie ik ben?* Deze lijst met vragen is oneindig uit te breiden.
- 2) De letter **W** legt een duidelijke connectie met de stad Weert.
- 3) De naam **Museum W** is een onbeschreven blad, heeft geen verleden. Daarmee kan de naam binnen verschillende product-markt combinaties worden ingezet. Iedere markt vraagt om een eigen benadering en daarbij zal Museum W elke keer anders gepositioneerd worden. Dat is ook de reden waarom in het beeldmerk achter de W een dubbele punt is opgenomen. Zodoende kan hierachter steeds een andere tekstinvulling worden gezet, afhankelijk van de markt of de doelgroep, waarvoor de naam wordt ingezet.
- 4) De naam **Museum W** is een waardevrije naam, die daarom tegelijkertijd verrast en prikkelt. Een naam die de mogelijkheid biedt om het museum op een speelse en dynamische manier te positioneren.

De nieuwe museumnaam is bekend gemaakt op dezelfde dag dat ook het startsein voor de verbouwing van het pand is gegeven. De belangrijkste relaties van het museum zijn zo als eerste geïnformeerd over de naam en waar deze voor staat. Vanaf die dag zullen ook alle PR-uitingen van het museum in de nieuwe vormgeving worden gestoken. In bijlage 4 vindt u een overzicht van een aantal toepassingen.

Start verbouwing mmv Dominique Vleeshouwers

12. Het pand: rijksmonument en spil in het centrum

Een museum is, behalve alle hiervoor benoemde functies, elementen en activiteiten, ook letterlijk een gebouw. Dat gebouw kan soms architectonisch beeldbepalend zijn, maar het heeft in ieder geval altijd betekenis voor de kwaliteit van de directe omgeving waarin het zich bevindt (*De maatschappelijke betekenis van musea*, 2011). In het geval van Museum W bestaat het gebouw uit een bijzonder rijksmonument dat wordt gerenoveerd, gerestaureerd en behouden voor de toekomst.

De aanstaande verbouwing resulteert in een toekomstbestendig en toegankelijk museum met een geheel vernieuwde museale inrichting en een grotere zichtbaarheid. Het museum neemt letterlijk een bijzondere plaats in, in het hart van Weert, en wordt een spil in de binnenstad. Het hierboven al genoemde onderzoek van de Nederlandse Museum Vereniging heeft aangetoond dat de aanwezigheid van een museum kwaliteit, inkomsten en mensen genereert, en bijdraagt aan de revitalisering van een gebied. Het museum trekt publiek en vergroot de levendigheid in de straat en de buurt. (*De maatschappelijke betekenis van musea*, 2011)

Museum W wil een museum zijn dat bijdraagt aan de identiteit en trots van de stad Weert. Museum W wil in het centrum een uitnodiging naar de omgeving zijn, met een historisch gezicht richting de Markt en een eigentijds gezicht aan de Meikoel, richting De Muntpassage. Het wil de Weertenaar en de passant nieuwsgierig maken naar welke verrassingen er binnen te zien en te ontdekken zijn. Het ontwerp van de buitengevel is er dan ook expliciet op gericht om het contact aan te gaan met de voorbijganger. In de etalagevitruines aan de Meikoel en voor de ramen van de kantoorruimten zullen stukken uit de collectie worden getoond.

Wanneer de middelen toereikend zijn, zullen op twee LED- schermen in de messing gevel video-kunstwerken getoond worden die speciaal voor deze schermen worden ontwikkeld en aansluiten bij de thematiek van collectiepresentaties en tentoonstellingen. Aantrekkelijk en bewegend beeld, dat nieuwsgierigheid opwekt bij de voorbijganger en dat bovendien in het (avond)donker zichtbaar blijft, zal zeker bijdragen aan de openheid van het gebouw.

Visuals buitenzijde Museum W

In 2018 koos het college voor het ontwerp van Maurice Mentjens. In dit ontwerp staat de bezoeker centraal binnen het pand: door een gastvrije entree, een drempelloze routing door het pand en aanstekelijke presentaties. Het pand zelf wordt ook een reden om Museum W. een bezoek te brengen. Enerzijds vanwege de iconische architectuur met de opvallende messing gevel, anderzijds doordat de geschiedenis van het pand zowel aan de binnen- als aan de buitenzijde leesbaar wordt gemaakt. De geschiedenis van het gebouw wordt dan ook één van de verhaallijnen waarvoor de bezoeker straks kan kiezen.

Museum W zal straks vele vormen van gebruik binnen het pand gaan faciliteren. Enkele voorbeelden: naast het ontvangen van de museumbezoeker, individueel of per groep, wordt er ruimte geboden voor het geven van workshops, lezingen, discussiebijeenkomsten. Ook incidentele evenementen, zoals een trouwceremonie, een boekpresentatie of een klein concert behoren tot de mogelijkheden. De museumstaf gaat verder nadenken over activiteiten waarbij ruimtes binnen het museum (met name de raadszaal) ingezet kunnen worden om nieuwe en diverse doelgroepen bij het museum te betrekken.

Vanwege beheer en behoud overwegingen (beheersing binnenklimaat en gewenste lichtwaarden) worden de ramen van het museum voorzien van folie dat (direct) zonlicht en UV-straling voor ca 90% tegenhoudt. Zodoende hoeven de ramen niet langer – zoals tot nu toe het geval was – totaal verduisterd te worden en wordt het mogelijk om zowel van buiten naar binnen, als van binnen naar buiten te kijken.

Samen met de recente verbetering van de openbare straatverlichting en de aanlichting van de panden aan de Markt, zal de beleving van de openbare ruimte rondom het museum sterk verbeteren.

Het gehele pand wordt voorzien van een nieuwe klimaatinstallatie die zorgt voor een zo optimaal mogelijk binnenklimaat volgens de museale richtlijnen. Dit is niet alleen noodzakelijk voor het behoud van de eigen collectiestukken. Het ontwikkelen van een goed binnenklimaat is eveneens van belang om te kunnen voldoen aan de eisen die toekomstige bruikleengevers van objecten/kunstwerken stellen.

Schets inrichting 2^e verdieping

1. BIJLAGE 1 – BETROKKENEN

Museumstaf

John van Cauteren	Conservator
Bernard Ellenbroek	Kwartiermaker
Patricia van der Lugt	Curator
Simone Verboogen	Marketing en communicatie
Anja Coolen	Secretariaat
Saskia Verdonschot	Adviseur PR
Noëlle Kemmerling	Kwartiermaker 2018-2019

Bij het opstellen van het document heeft de museumstaf advies ingewonnen bij externe adviseurs.

Irma Thoen	Thoen tot Nu advies
Saskia Born	Educatie

Het plan is in concept besproken met de Klankbordgroep en de College Adviescommissie Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst.

Klankbordgroep

Wouter Daemen	Kwartiermaker Cultuur Noord- & Midden-Limburg
Norbert Leurs	Hoofd Onderwijs Rick Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie
Robin Moonen	Cultuurmakelaar gemeente Weert
Robert Thieman	Uitgever Frame
Agnes Vugts	Specialist erfgoed, Eigenaar Bureau Raadsaam Erfgoedprojecten
Richard Wering	Docent Handvaardigheid, Kunstgeschiedenis, CKV Valuascollege Venlo / Kunst uit het Vuistje
Maurice Mentjens	Ontwerper van exterieur en interieur van het museum
Sandra Welters	Museumconsulent Huis voor de Kunsten

College Adviescommissie Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst

Wethouder Gabriëls	Voorzitter
John van Cauteren	Ambtelijk secretaris
Albert van Leeuwen	
Ton Peters ofm	
Theo Derksen	
Peter Korten	
Hub Kremers	
Anki Raemaekers	
Sandra Welters	

2. BIJLAGE 2 – UITWERKING LEVENSTHEMA'S

Gastvrijheid

Gastvrijheid

Het eerste thema Gastvrijheid wordt uitgewerkt in de vrij toegankelijke ontvangstruimte, waar ontvangst en welkom centraal staan. Gastvrijheid is: de deur open zetten, gasten eten en drinken of een dak boven het hoofd bieden, samen eten en verhalen vertellen. Weertenaren kenmerken zich door hun gastvrije houding. Zij staan open voor en zijn nieuwsgierig naar mensen van elders en willen hen graag laten kennis maken met al het moois en – als rechtgeaarde Bourgondiërs – al het lekkers dat hun stad en haar omgeving te bieden heeft. Het museum weerspiegelt deze open en vrolijke houding in het entreegebied. Hier worden onder meer objecten getoond en verhalen verteld die gaan over gastvrijheid in en om Weert door de eeuwen heen. Zo zullen Antje van der Staatsie en het Weerter Vlaaitje hier niet ontbreken. Deze verhalen zijn typerend voor Weert, maar geven eveneens een beeld van het belang van gastvrijheid in het algemeen.

Ik midden in de geschiedenis

Ik midden in de geschiedenis

Het museum toont in de ontvangstruimte een introductie op 'zichzelf' aan de hand van een grote portrettenwand, grotendeels opgebouwd uit collectiestukken. Geestelijken, bestuurders, kunstenaars en 'burgers, boeren en buitenlui', er is een grote verscheidenheid aan mensen uit diverse perioden met een diverse identiteiten te zien. 'Dit ben ik', zeggen deze soort *selfies avant la lettre*. Alle portretten samen zeggen 'Dit zijn wij'. Dan rest de vraag aan de bezoeker: wie ben jij? Eén schilderijlijst toont geen schilderij, maar biedt de bezoeker de mogelijkheid om onderdeel te worden van deze portretgalerij. Het laat de bezoeker ervaren dat hij/zij – temidden van alle anderen – deel uitmaakt van het verleden en het heden. Dit interactieve LED-scherm wordt zodanig ontwikkeld, dat de bezoeker de afbeelding kan delen via social media, indien gewenst.

Ik

Ik

De omgang met het lichaam is een belangrijk menselijk thema. Uiterlijke geslachtskenmerken geven in fysieke zin meteen vanaf de geboorte aan wat je bent: man of vrouw. Hoe geldig is dat nu nog? Hoe is de mens daar in de loop der eeuwen mee omgegaan? Hoe is het lichaam afgebeeld in de kunst? Hoe gebruiken we lichaamsbedekking als middel om persoonlijke dan wel groepsidentiteit tot uitdrukking te brengen? Wat is de praktische functie van kleding en schoeisel? Wat is de rol van sieraden, tatoeages en piercing als middel van expressie?

Gezin/familie

Gezin en familie

Wie we zijn en wie we kunnen worden, hangt voor een deel samen met in welk gezin we geboren worden. We krijgen een vastgesteld en onveranderbaar pakket genen mee en groeien op in een gezin met eigen gewoonten en gebruiken. Daarmee bepaalt het gezin voor een groot deel onze basisidentiteit. Hier staat het beeld van het kerngezin als cultuurhistorisch gegeven in de westerse wereld centraal. Met aandacht voor de Heilige Familie als voorbeeldgezin en Maria als oerbeeld van 'Moeder de Vrouw'. Maar ook wordt de vrouw gezien als 'madonna en hoer' belicht, totdat de emancipatie een einde begon te maken aan deze ongelijke positie.

Structuur/symbolen

Structuren

Mensen leven samen in groepen, wij zijn sociale wezens. Tegelijkertijd viert het individualisme hoogtij. Binnen dit thema wordt de bezoeker bewust van de machtsstructuren waarin we leven en die ons leven bepalen / bepaald hebben. Structuren die we samen creëerden om onszelf te beschermen, om onze samenleving te organiseren, van religie tot staatsvorm.

5 Plaats/tijd

Weert in de tijd

Wie wij zijn wordt mede bepaald door de locatie waar en de tijd waarin we geboren worden. Dit wordt getoond aan de hand van de geschiedenis van Weert. Hoe heeft de geschiedenis invloed op de mensen die er wonen en werken? En wat betekent dat voor de identiteit? Weert fungeert hier als voorbeeld voor een universeel verhaal, dat begint in de oude steentijd en eindigt in de recente geschiedenis.

Wat 'Weert in de tijd' laat zien is dat het wel zo mag lijken of Nederland altijd al bestaan heeft, en altijd al gevuld is geweest met Nederlanders, maar dat dat niet zo is. 'Ons' land bestaat pas een paar eeuwen en wordt bevolkt door mensen met verschillende achtergronden en etnische herkomst. Wie ben jij en waar kom jij vandaan? Ben je Wereldburger, Nederlander, Limburger, Weertenaar of iets anders?

6 Vorming/ verhalen

Media en verhalen

Kranten, boeken, internet, sociale media, series en films; op alle mogelijke manieren krijgen we informatie en verhalen aangereikt. Maar wat is waar? En hoe kunnen we dat weten? Hoe gaan we daarmee om en laten we ons daardoor beïnvloeden? Het overdragen van kennis gebeurde vroeger naast het gewoon voordoen vooral uit het vertellen van verhalen. Via de mondelinge, beeldende en later schriftelijke wijze werden de volgende generaties gevormd en opgevoed.

Binnen dit thema staan de verschillende soorten verhalen (legendes, sages, mythes en sprookjes) centraal en hoe deze doorverteld kunnen worden. Geïllustreerd met voorbeelden van tekeningen, boekdrukkunst, kranten, foto, film, televisie en internet. Uiteraard komen hier de Rogstaekers-sage en de Maria van Weert legende aan bod.

7 Vorming/ voorbeelden

Heiligen en Helden

Mensen hebben behoefte aan voorbeelden, aan helden en idolen om te bewonderen en na te volgen. Om richting te geven aan ons leven en wellicht om ons op het goede (morele) pad te houden. Mensen aan wie we ons kunnen spiegelen, mensen die door hun acties en standvastigheid aan bepaalde principes en overtuigingen ons tot voorbeeld kunnen dienen. Vaak omdat ze bijzondere prestaties hebben geleverd en daarom – soms letterlijk -- op een voetstuk geplaatst worden. Binnen de twee hoofdstructuren (kerk en staat) kennen we dan ook twee vormen van voorbeelden: heiligen en helden. Binnen dit thema krijgen bijvoorbeeld de heiligen Hiëronymus en Antonius van Weert een plaats, samen met de helden van de 80-jarige oorlog: de graven van Egmond en Horne.

8 Mystiek

Mystiek: volksdevotie

Kerkelijk of niet, mensen hebben behoefte aan spiritualiteit en zingeving. De zelfhulpboeken zijn niet aan te slepen en we zoeken ons heil in yoga en mindfulness. De kruisbeelden mogen uit de huiskamers zijn verdwenen, de Boeddhabeelden tieren welig. Ook nostalgische Mariabeelden krijgen weer een plek, net als elfjes en engelen. Deze collectieopstelling toont op welke wijze mensen door de eeuwen heen hun persoonlijke godsbeleving en spiritualiteit thuis vormgeven. Met beelden, devotieobjecten, rituelen en contemplatie. Wat geeft zin aan jouw leven? Waar geloof jij in? Wie of wat is jouw houvast? Naast massaproducten zijn hier ook unieke stukken te zien.

9 Inspannen/ ontspannen

Inspannen en Ontspannen

Om in de dagelijkse behoefte te kunnen voorzien en een bestaan op te kunnen bouwen, hebben mensen zich altijd moeten inspannen. Hoe hoger men staat op de sociale ladder hoe minder fysiek inspannend het werk vaak is. De pastoor leest de mis, staat zieken en armen bij, doopt, begraaft en bidt. De adel neemt deel aan het bestuur van het land, spreekt recht en voert oorlog. De burgerij werkt als ambachtsman in een lokaal atelier of is handelaar en reist rond. De boeren op het platteland verbouwen agrarische producten. Voor zichzelf, de lokale heer en de markt. In onze tijd is werk ook een manier geworden om uiting te geven aan onze persoonlijkheid, om ons eigen levenspad te kiezen, ons eigen leven vorm en zin te geven.

In deze presentatie zien we voorbeelden uit de Weerter geschiedenis, waaronder de lakenindustrie, ambachtelijke kunstnijverheid en ambachtelijke industrieën zoals de pijpenfabriek van Trumm-Bergmans, drukkerij Koninklijke Smeets en Kunstwerkplaatsen Esser.

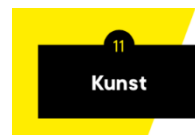
Echter, om een gezonde balans te hebben in je leven dient naast inspanning ook ontspanning te staan. Vroeger kende men niet de ontspanningsvormen die we nu kennen. In deze presentatie is onder meer aandacht voor de ontwikkeling van het rijke Weerter verenigingsleven en voor de wijze waarop mensen hun vrije tijd doorbrengen.

Lijden en dood

Lijden en dood zijn onlosmakelijk verbonden met het leven, daar zijn mensen zich als enige 'soort' van bewust. Sinds de prehistorie probeert de mens hier zin aan te geven, hiermee om te gaan. In de christelijke traditie is de dood geen eindstation, maar een doorgangstation: als het leven goed is geleid, is er een leven in het hiernamaals.

Dit lijden, sterven en ander onheil probeerde de mensheid af te wenden met een keur aan bezweringen en rituelen. Een voorbeeld zijn de relieken van de heiligen; de stoffelijke overblijfselen die wonderen zouden kunnen verrichten.

Kunst / Kunstnijverheid

Kunstvoorwerpen hebben een bijzondere waarde. Ze worden gezien als de hoogste uitingen van de scheppende geest en zijn vaak uniek en onvervangbaar. Ze kenmerken onze culturele identiteit en representeren onze culturele waarden naar de 'buitenwereld'.

Museum W heeft een grote collectie objecten die slechts voor een deel in de vaste presentatie getoond kan worden. Hoewel binnen deze presentaties gewisseld zal worden en de collectie in een later stadium ook digitaal ontsloten zal zijn, zou dit betekenen dat een groot deel van de collectie niet toegankelijk is voor het publiek. Daarom worden in een zichtdepot collectiestukken in grotere aantallen gepresenteerd: een 'schatkamer' met onder andere zilverwerk uit de rijke Franciscaanse collecties en de collectie Esser-Werz, micro sculptuur, miniaturen, glas en aardewerk etc. Met aandacht voor ambachtelijkheid, vakmanschap en de bijzondere objecten die dit oplevert. Stuk voor stuk objecten van waarde, kwaliteit en schoonheid.

In de raadzaal komt in wisselende opstellingen de moderne/hedendaagse kunst aan bod.

Feest

Een mens leeft in verschillende ritmes: dag en nacht, een week met werkdagen en een weekend, een kalenderjaar met vier seizoenen. Bij bijzondere momenten in het jaar en in ons leven staan we even stil, namelijk door feest te vieren. Veel van deze feesten kennen een Christelijke oorsprong, maar zijn op hun beurt weer vaak geënt op feesten uit een voorchristelijke traditie die grotendeels samenhangen met het wisselen der seizoenen. De plaats waar je woont, bepaalt mede welke feesten je viert. De afhankelijkheid van de natuur en de door de kosmos bepaalde tijd is nog goed te zien aan het feit dat veel van de Christelijke feesten (Carnaval t/m Sacramentsdag) en alle islamitische feesten afhankelijk zijn van de betreffende maanstand en dus niet op een vaste dag in het jaar vallen.

Belangrijke momenten in een mensenleven worden gevierd met familie en vrienden. De geboorte van een kind, een huwelijk, maar ook de dood zijn gebeurtenissen die omringd zijn met overgangsrituelen, ook wel *rites de passage* genoemd.

In deze collectieopstelling wordt getoond hoe feesten als rituele markeringen in het jaar en het leven gelden. De bezoeker wordt onder meer de vraag gesteld: *Welke feesten zijn voor jou belangrijk en waarom?*

3. BIJLAGE 3 – ONLINE PRESENTATIES

Samenlevingsvormen

Het traditionele gezin, waarbij de man de kostwinner was en de vrouw thuis voor de kinderen zorgde, vormde eeuwenlang de meest gebruikelijke vorm van huishouden; het was de belangrijkste economische unit. Momenteel echter, lijkt de meerderheid van samenlevingsverbanden te bestaan uit de tweeverdieners, eenoudergezinnen en alleenstaanden. Echter, zowel vroeger als nu, samenleven kan op vele manieren; er bestond en bestaat een breed scala aan wettelijk geregelde relaties tot informele verbanden tussen een aantal personen.

Op kastelen woonden adellijke families samen met hun huispersoneel. In kloosters leefden en leven monniken en zusters samen, die onderling geen familieband hebben. In Weert bestonden de hofjes van Bernardinus Ververs en Willem van Heythuysen waar ouderen hun laatste dagen sleten en het 'stift in Thorn' voor de opvang van ongehuwde hoog adellijke dames. Recente nieuwe vormen van samenleven zijn de communes in de jaren '60 en '70, de AZC's waar vluchtelingen noodgedwongen onder één dak wonen en Woon-Zorgcomplexen voor ouderen.

De online presentatie *Samenlevingsvormen* toont een beeld van allerlei verschillende vormen van samenleven die in Weert hebben bestaan of nog bestaan.

Objecten in de tijd

Ons bestaan is gevuld met spullen. Van eenvoudige dagelijkse gebruiksvoorwerpen tot bijzondere objecten die iets zeggen over wat we van waarde achten of waar we in geloven. Zij hebben soms een speciale betekenis in ons leven, omdat ze letterlijk kostbaar zijn of omdat ze voor ons een bijzondere herinnering in zich dragen. Die materiële wereld waarmee we ons omringen, zegt daarmee ook iets over onszelf. Sommige dingen veranderen in tijd nauwelijks van vorm; hun functionaliteit is blijvend. Andere objecten daarentegen verliezen hun functie en daarmee ook de betekenis in ons leven. Ze verdwijnen of worden door andere voorwerpen vervangen.

Deze online presentatie richt de focus op een keur aan bodemvondsten en historische voorwerpen die tonen hoe ons dagelijkse bestaan ook in materiële zin vorm krijgt. Het zet doodgewone gebruiksvoorwerp waarmee de mens zich door de eeuwen heen omringt in de spotlight.

4. BIJLAGE 4 – VOORBEEDEN GEBRUIK LOGO

Logo en kader

